

Fiul lui Takumi

TONY MITTON

Traducere din engleză de
Oana Dușmănescu

Colecție coordonată de
Virginia Costeschi

Acum sunt bătrân, așa că e posibil să nu mai înțeleg bine vremurile. În curând, viața mea se va sfârși și alții vor hotări ce se va-ntâmpla cu lumea. Deja cei mai tineri se uită la mine și văd doar o relicvă, o ființă cu prea puține de oferit lumii de astăzi.

Dar am o poveste de spus. Și simt nevoia de a o pune pe hârtie, ca să aibă o șansă de supraviețuire. Pentru că eu cred din tot sufletul că are în ea adevăruri care trebuie să fie recunoscute, lucruri care le vor fi de folos oamenilor de peste tot și din orice epocă.

Povestea aceasta s-a petrecut în trecut, în niște vremuri în care valorile și obiceiurile erau cu totul altele. Dar eu cred că esența ei poate fi relevantă și pentru cei ce trăiesc acum, și pentru cei ce vor trăi în viitor.

Ascultați-o cu răbdare. Căci, deși felul meu de-a povesti e învechit, s-ar putea să găsiți un sens în istoria mea, mai mult decât de simplu haz. Ca multe alte povești, are un erou

principal. Și cu toții suntem eroii propriilor noastre povești, desigur. Deci, chiar dacă la început veți crede că eroul acesta are prea puțin în comun cu voi, pe măsură ce povestea va merge înainte veți simți că experiențele lui vă vor atinge sufletul mai mult decât vă puteți închipui.

Dar dacă vorbele acestea se cuvin să fie scrise pe hârtie, lăsați-mă să purced. Lăsați-mă să încerc, pe cât pot eu de bine, să vă spun tuturor povestea fiului olarului.

CAPITOLUL UNU

Ryo era fiul unui olar. Viețuia într-o colibă mică, într-un cătun îndepărtat din munți, în Vechiul Chazan. Tatăl său avea un atelier micuț, într-o parte a colibei. Aici își făurea oalele, iar alături își ridicase cuptoarele de ardere, pentru atunci când trebuia să le treacă prin foc. Era un olar bun, un olar priceput, iar oamenii veneau de pretutindeni, din depărtări, ca să-i cumpere marfa. Se spunea că oalele lui au acea „esență specială” pe care trebuie s-o aibă toate oalele bune, cea care le face mai mult decât niște simple blide de folosit zi de zi. Erau de folos, firește. Erau necesare. Dar erau considerate, în același timp, adevărate opere de artă. Unii le cumpărau pentru a le așeza în altarele lor sacre, în spațiile micuțe din casele lor care adăposteau o vază singuratică, ce ținea în ea o creangă simplă și înflorită, cu o ideogramă caligrafiată deasupra ei, pe perete. Altarele acestea erau făcute ca să le amintească oamenilor faptul

Re că și ei făceau parte din natură, că nu erau separați de lucrurile din jurul lor. Chiar și oalele pe care le foloseau ca să mănânce, să bea și pentru alte scopuri erau făcute din lut, apă și foc, din transformările naturale ale pământului din care-și recoltau hrana, pământul care le sprijinea pașii când mergeau. Takumi, tatăl lui Ryo, știa toate astea și-și revărsa cea mai mare parte a energiei sale în făurirea oalelor și a altor obiecte de lut. Restul grijii sale se-ndrepta spre familia sa, spre Ryo, fiul său. Și spre Emi, soția lui, și Hana, fiica sa.

Așa că Ryo era, într-un fel, norocos. Avea întotdeauna ce să mănânce, un loc cald unde să trăiască și să doarmă, haine de-mbrăcat și oameni iubitori în jurul lui. Traiul familiei sale era simplu, dar îndestulător și sigur.

Ajung cu povestea în clipa în care Ryo are doisprezece ani. Este chiar la acea vârstă când începe să se preschimbe din băiat în bărbat. În multe privințe e tot un copil, dar devine din ce în ce mai conștient de viața de adult care-l așteaptă. De câțva timp își ajută tatăl în atelier, învățând tainele modelării lutului. De unde vine, cum să-l pregătești, cum să îndupleci un cocoloș de pământ aflat pe o roată să devină o oală care merită pusă la ars în cuptor. Cum să amestece smălțul cu care să acopere oala. Chiar și începuturile acestui meșteșug atât de delicat: cum să ridice un cuptor, cum să aprindă și să stăpânească un foc care va transforma lutul în blide arse și smălțuite.

Tatăl său și-a dat seama că are priceperea sau, mai degrabă, acel grăunte de corectitudine care i-ar fi permis,

de-a lungul vremii, să devină un bun olar. Ba chiar un olar minunat. Dar asta depindea de timp, muncă, chef și alte lucruri mai greu de prevestit. În plus, Takumi era un om destul de înțelept. Așa că știa cât e de important să trăiești clipa și să nu te gândești prea mult la viitor. Desigur, trebuia să asigure bunăstarea familiei sale. Trebuia să fie prudent. Dar știa că nu trebuie să aibă mai multe ambiții, mai ales când se afla la mâna altor oameni, care sunt întotdeauna imprevizibili. Chiar și cei pe care-i cunoaștem cel mai bine ne pot lua prin surprindere uneori, cu deciziile lor bruște și cu schimbările lor neașteptate. Așa că știa că el, însuși tatăl lui Ryo, care-l crescuse pe Ryo din pruncie, urmărindu-l atent cu dragoste și grijă, nu putea prezice cursul pe care urma să-l ia viața băiatului.

Mama lui Ryo, Emi, era tăcută, grațioasă și distinsă. Era și foarte frumoasă, dar Ryo nu prea băga asta de seamă. Copiii tind să-și ia căminul și părinții așa cum sunt. Pur și simplu, asta e existența lor, cu asta au crescut, asta cunosc. Cum ar putea fi astea altcumva decât „normale“? Numai atunci când lucrurile merg prost sau se petrece vreun dezastru, le trece prin cap și copiilor să pună la îndoială împrejurările sau pe membrii familiei lor.

Emi avea grijă de casă și îngrijea o grădiniță din spatele acesteia, unde creștea legume și câteva flori, ca să le pună în altarul familiei. Ținea și găini, pentru ouă sau carne când nu mai ouau. Celălalt lucru pe care-l făcea pentru a suplimenta veniturile familiei era să ofere ceai și orez

călătorilor, în schimbul a câțiva bănuți. Un drum trecea prin tot cătunul, astfel încât, din când în când, câte un călător sau doi mai ajungeau pe-acolo. Când vedeau semnul de deasupra ușii lui Takumi Olarul se bucurau deseori să se odihnească puțin și să zăbovească la un ceai. Vara stăteau la adăpostul umbrarului de paie. Iarna intrau în odaia simplă din față ca să se încălzească la micul foc de cărbuni pe care-l găseau arzând acolo.

Iar sora lui Ryo, Hana, ce să vă spun despre ea? Când Ryo avea doisprezece ani, ea avea de-abia nouă, așadar era o diferență de trei ani între ei. Țineau mult unul la celălalt. Dar diferența de vârstă și faptul că erau băiat și fată păreau suficiente ca să pună distanță între ei. Ryo își urma tatăl, în vreme ce Hana stătea lipită de mama sa. Așa era atunci. Băieții urmau să devină bărbați, iar fetele urmau să devină femei, iar viețile lor le erau marcate de lucrul acesta. Dacă era mai bine ca acum, eu nu pot spune. Dar așa stăteau lucrurile pe atunci, pe când povestea mea prindea viață.

În lumea aceasta, cu ordinea ei prestabilită, a poposit Străinul. Nu era așteptat. Pur și simplu a ajuns în sătuc într-o bună zi, ca unul dintre numeroșii călători care se-n-tâmplă să treacă pe-acolo. Privind în urmă, Ryo, mama și sora sa ar fi putut crede că da, avea o prezență specială, o demnitate anume și un autocontrol neobișnuit pentru cineva atât de umil înveștmântat. Dar pe atunci în cultura noastră, mai ales atunci, trubadurii, sihaștrii și înțelepții nu erau ceva ieșit din comun. Ei îmbrățișau un soi de

existență numită „sărăcie rafinată“, ceea ce voia să-n-semne că ocoleau bogăția materială și cultivau bogăția interioară a inimii, a spiritului, a sufletului. Într-un fel erau ca niște călugări, deci puteai să-i consideri religioși. Dar nu aparțineau niciunui ordin. Nu serveau nicio divinitate. Erau niște indivizi care se mișcau liber prin lume, prin cosmos, cum spuneau ei, căci ei așa erau înclinați să vadă lucrurile.

Chiar în timp ce Străinul stătea în tăcere la umbră, sorbind dintr-un castron cu ceai de grâu, au sosit tâlharii. Dădeau năvală în cătun cu săbiile și cuțitele lor ce li se izbeau de armură. Aveau părul lung și răvășit, bărbile le erau dezordonate și păreau sălbatici și înspăimântători. Aproape că simțeau cum tot sătucul tremură de teamă.

Erau trei. Dar ocupau loc cât zece. Treaba lor era să risipească teama și se pricepeau de minune la asta. Aveau gesturi largi, voci zgomotoase, expresii înfiorătoare și impresionante. Și convingeau orice privitor că vor face rău oricui se va pune între ei și prada lor.

Cei trei tâlhari au ocupat piața sătucului, proțâpin-du-se chiar în mijlocul drumului. Se uitau cu ferocitate în drumul lor. Era clar că intenționau să-i sperie pe săteni. Cel mai voinic dintre cei trei, care părea să fie șeful lor, a-nceput să strige, răsucindu-se și vorbind cu oricine care-l auzea.

— Aduceți-ne banii și orice altceva de valoare. Și dați-ne și mâncare. Puneți-le pe toate jos, în fața noastră. Dacă ne dați destule, vom pleca și nu vom face rău nimănui,

până când ne vom întoarce. Dar nu ne faceți să așteptăm. Nu suntem răbdători. Aduceți totul iute, imediat.

Când a terminat de vorbit, satul părea cufundat într-o tăcere profundă. Pentru o clipă totul a încremenit. Era neclintirea fricii și a nesiguranței. Nimeni nu voia să se pună cu tâlharii. În acea tăcere un singur cuvânt s-a făcut auzit, tare și răspicat, ca o pietricică aruncată într-un iaz. A răsunat cu putere, ferm și încrezător, și s-a propagat în tot cătunul adâncit în tăcere.

— Nu!

I-a urmat un oftat puternic. Poate că, de fapt, mai mulți săteni au oftat zgomotos și s-a auzit ca un singur oftat colectiv. Dar s-a auzit și un mârâit de indignare din partea tâlharilor.

— Poftim? s-a răstit șeful tâlharilor. Cine îndrăznește să mă sfideze? Arată-te și înfruntă-mă, dacă ai curaj.

Nimic nu s-a clintit. Nimeni nu s-a mișcat. O briză ușoară a trecut peste umbrarele din fața colibelor. Și asta n-a făcut decât să sporească starea de nerăbdare. Cine glăsuise? Cine răspunsese tâlharilor cu atâta siguranță?

— Arată-te imediat sau o să aleg un sătean și-o să-l omor aici, în fața tuturor. Ieși ca să te vedem.

O siluetă banală s-a mișcat ușor și a străbătut drumul prăfuit, apropiindu-se de tâlhari. Ryo și-a dat seama că era Străinul, care se ridicase în liniște și părăsise umbrarul pentru a-i înfrunta pe tâlhari. Ryo voia să spună: „Nu, ăștia sunt tâlhari. O să te rănească sau o să te ucidă. Sunt răi și cruzi“. Asta îi spusese dintotdeauna tatăl său. Și acum

voia să-l avertizeze pe Străin. Dar vorbele i s-au înăbușit în gât și, în plus, Străinul stătea de-acum în fața tâlharilor, la mică distanță de ei.

Era o imagine bizară, dar foarte vie. O priveliște care n-a mai plecat niciodată de-atunci din amintirea lui Ryo. Cei trei tâlhari voinici, solizi, bărboși și înarmați până-n dinți cu arme primejdioase. Și silueta slabă și simplă a omului acela banal, îmbrăcat într-un halat zdrențuit, ca un vagabond. Nu era o luptă egală. Nu păreau deloc forțe echitabile. Tâlharii păreau atât de voinici, greoi, puternici. Iar Străinul semăna cu o umbră, cu fumul unei ființe care-ar fi putut fi spulberată de o pală de vânt.

Dar el i-a privit drept în față, ca și cum n-ar fi fost afectat, impresionat de ferocitatea lor. Și, pur și simplu, a repetat singurul cuvânt pe care-l rostise mai devreme.

— Nu!

Șeful tâlharilor a căscat ochii. Era uluit. S-a răsucit dintr-o parte în alta, schimbând priviri cu tovarășii săi. Și apoi a izbucnit în râs. Un râs zgomotos, din stomac.

— Ăsta-i prostul satului. E clar că idiotul nu pricepe situația în care se găsește. Dar va trebui să-i dăm oricum o lecție, doar ca să le arătăm celorlalți că vorbim serios...

— Nu! a repetat Străinul, de data asta un pic mai tare, ca să-l audă toți cei de față.

Și atunci șeful tâlharilor s-a înfuriat.

— M-am săturat de prosteala asta. Tu ai cerut-o.

Și-a scos sabia lin, cu mișcările unui luptător pri-ceput. Acesta era un bărbat care știa să-și stăpânească

armele, un profesionist. Și totuși, când s-a repezit la capul Străinului cu viteză și precizie, lama lui a dat greș, iar el și-a pierdut echilibrul, împiedicându-se stângaci. Străinul se mișcase atât de iute în ultimul moment, încât sabia își ratase ținta. Un murmur de surprindere s-a auzit dinspre mulțime, iar cei doi complici ai tâlharului păreau că se tem.

Dar furia căpeteniei era deja stârnită, așa că și-a recăpătat echilibrul și s-a întors mânios spre adversarul său. S-a apropiat de el și a ncercat din nou să-l lovească. Ceea ce Ryo a văzut după asta l-a făcut să tremure de uimire și admirație. Străinul a făcut pur și simplu un pas ager într-o parte, și-a pus piciorul lângă cel al tâlharului și l-a împins ferm, cu ambele mâini.

Tâlharul s-a prăbușit în zăngănit de armură și arme, iar sabia i-a căzut din mână. Străinul a luat-o repede și a ridicat-o în mâna sa într-o clipită. Acum el stătea cu sabia la gâtulejul tâlharului, ca un șarpe care-ar putea ataca în orice moment. Tovarășii tâlharului își scosese ră și ei săbiile, dar Străinul i-a săgetat cu o privire amenințătoare.

— Sunteți trei, totuși eu pot ucide nouă oameni fără să mă simt depășit numeric. Nu vă sfătuiesc să vă băgați în lupta asta. Îmi dau seama de aici că nu vă ridicați la înălțimea ei. Vedeți, până și picioarele voastre sunt greșit plasate. Echilibrul vostru e fragil.

A dat din cap spre cel mai apropiat.

— Te-aș putea face praf din trei mișcări.

Apoi a făcut semn spre celălalt.

— Și pe tine din încă două. Mi-am dat seama câte parale faceți. Nu mă puneți la încercare.

Ryo privea de sub umbrar. Era fascinat. Străinul se mișcase cu atâta grație, mai degrabă ca un dansator decât ca un războinic. Da, era ca și cum ar fi privit un dans, atât de precis se mișca bărbatul acela. De ce anume îi amintea? Ah, asta era. Era ca atunci când privea cum tatăl lui lua un cocoloș de lut și-l transforma într-o oală sau într-o vază frumoasă. Părea o grație fără niciun strop de efort, care izvora parcă de nicăieri, din nimic. Cu toate acestea, din nimic el putea crea ceva.

Iar acum Străinul vorbea. Li se adresa tâlharilor. Nu țipa, nici nu-i hărțuia, nici măcar nu le grăia poruncitor. Vorbea calm și egal.

— Fiți înțelegători. Sunt unul singur, dar pot aduce mai mulți. Mai mulți care știu să lupte ca mine. Nu ne puneți la încercare. Veți pierde. Satul acesta se află sub protecția noastră. Nu vom fi aici, dar vom sta cu urechile ciulite. Dacă vom auzi că veți face vreun rău acestui cătun, vom veni pe urmele voastre. Și vom veni în liniște, pe furiș, din umbră. Nu ne veți auzi până când nu vă vom pune cuțitele la gât. Nicăieri nu vă veți afla în siguranță. E un avertisment, nu o amenințare. Îndreptați-vă. Încercați să vă faceți traiul mai cinstit. Cei care ridică sabia, de sabie vor pieri foarte curând. Țineți-vă departe de necazuri.

— Cine ești? a murmurat încordat unul dintre tâlhari. De unde vii?